

SAVUTON SELÄNNE –ohje työpaikan savuttomuuden edistämiseksi

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteestä tulee savuton 1.1.2012 alkaen. Ppky Selänteen strategian päämääränä on Selänteen alueen kuntalaisten hyvinvoinnin tukeminen. Savuton Selänne toimintaohjelmalla pyritään antamaan tupakoimattomuutta esimerkkiä, vähentämään Selänteen kuntalaisten tupakointia ja siten edistämään väestön terveyttä.

Kuntayhtymän strategisena painopisteenä on työelämän hyvinvointi ja tavoitteena on taata työntekijöille hyvät työolot. Tämän ohjeen tarkoituksena on arvostaa työntekijöitä ja edistää työntekijöiden työ- ja toimintakykyä kannustamalla työntekijöitä savuttomuuteen.

Savuttomuus tarkoittaa sitä, että henkilökunnan tupakointi ei ole sallittua työaikana, tupakointi on kielletty kaikkialla sisätiloissa tupakkalain edellyttämällä tavalla ja työnantaja tukee tupakoinnin lopettamista. Ohje koskee kaikkien tupakkatuotteiden käyttöä (nuuska mukaan lukien).

1 MITÄ SAVUTON TYÖPAIKKA TARKOITTAÄ?

Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on savuton työpaikka. Sen vuoksi

- 1) Tupakointi ei ole sallittua työajalla
- 2) Tupakointi on kielletty tupakkalain mukaisesti kuntayhtymän hallinnoimissa sisätiloissa ja ulkoalueilla
- 3) Ilmoitus työpaikan savuttomuudesta on ilmoitettu asianmukaisin kyltein esimerkiksi ulko-ovilla
- 4) Tupakoimattomuuden edistämiseksi tehdään yhteistyötä muiden työntajien kanssa
- 5) Työpaikan edustus- ja muut tilaisuudet ovat savuttomia
- 6) Työnhakuilmoituksissa kerrotaan työpaikan olevan savuton
- 7) Työnantaja tukee tupakoinnin lopettamista
- 8) Tupakkatuotteita ei myydä työpaikalla

Työpaikan savuttomuutta säätelevät tupakkalaki, valtioneuvoston päätös ympäristön tupakansavusta, työturvallisuuslaki, terveydensuojelulaki ja työterveys- huoltolaki.

2 TUPAKOINNIN LOPETTAMISEN HYÖDYT

Vuonna 2010 henkilökunnalle tehdyn terveystarkastuksen mukaan osa tupakoitsijoista haluaa lopettaa ja osa ei. Kyselyyn vastasi 114 työntekijää. Työryhmän käsityksen mukaan suurin osa henkilökunnasta ei tupakoi.

Tupakoinnista ja tupakansavulle altistumisen terveyshaitoista ollaan yleisesti tietoisia. Tupakointi vaikuttaa koko elimistöön. Tupakointi lisää riskiä sairastua mm. lukiisiin hengityselin-, sydän- ja syöpäsairauksiin. Lisäksi se vaikeuttaa monien yleisten sairauksien hoitoa ja heikentää paranemistuloksia. Tupakoinnin lopettamiseen panostaminen on merkittävä keino edistää terveyttä, ja sen vaikutukset näkyvät välittömästi. Tupakoinnin lopettaminen mm. vähentää koettua stressiä sekä parantaa unen laatua ja kasvattaa sen määrää.

Terveydellisten hyötyjen lisäksi tupakoimattomuus tuo lisäksi myös taloudellisia hyötyjä.

3 TYÖTERVEYSHUOLLON TUKEA TUPAKASTA VIEROITUKSESSA

Työterveyshuolto tukee ja ohjaa työntekijää tupakoinnin lopettamisessa. Työterveyshoitajan kanssa voi suunnitella sopivan vieroitusohjelman. Ohjelmaan sisältyy käynti työterveyshoitajan vastaanotolla, missä selvitetään terveydentila ja varataan tarvittaessa aika työterveyslääkärille oikean vieroitushoidon valitsemiseksi. Hoidon aikana työterveyshoitaja ottaa yhteyttä puhelimitse kaksi kertaa. Ensimmäisen kuukauden jälkeen seurantakäynti työterveyshoitajalla. Vertaistukea saa tarvittaessa tupakastavieroitusryhmästä.

Jos tupakoinnin lopettamisen apuna käytetään lääkehoitoa, maksaa Peruspalvelukuntayhtymä Selänne tupakoinnin lopettamiseen sitoutuneelle työntekijälleen kahden kuukauden vieroitushoidon (nikotiinikorvaus- tai lääkehoito). Kolmen kuukauden mittaisesta hoidosta ensimmäisen kuukauden hoito tulee maksaa itse, työnantaja maksaa toisen ja kolmannen kuukauden. Työuransa aikana kyseinen hoito on mahdollista saada kolme kertaa.

Työterveyshuollon järjestämässä yksilö- ja/tai ryhmäohjauksessa käydään omalla ajalla.

Lisätietoa ja tukea tupakasta luopumiseen löytyy osoitteesta www.stumppi.fi.

4 TYÖAIKA SAVUTTOMAKSI

Työaikana tupakointi ei ole sallittua 1.1.2012 alkaen tehtiinpä työtä sisä- tai ulkotiloissa. Työntekijällä on oikeus käyttää lakisääteiset ja sopimuksiin perustuvat tauot haluamallaan tavalla, jos tämä on työn suorittamisen kannalta mahdollista ja hänellä on niiden aikana lupa poistua työpaikalta.

Tupakointi on kielletty työaikana. Kuntayhtymän ydintehtävä, ja erityisesti potilasturvallisuus, ei saa koskaan vaarantua henkilökunnan väliaikaisen työpaikalta poistumisen vuoksi.

Kahvitauko luetaan työaikaan ja sen aikana ei saa poistua työpaikalta. Niillä työpaikoilla, joilla aterioidaan työaikana (enintään 15–20 min.) työpaikalla tai työnantajan osoittamassa asianomaisen laitoksen ruokalassa tai vastaavassa ruokailupaikassa, ei voi poistua tupakoimaan.

Esimies kannustaa työntekijää savuttomuuteen ja ohjaa tarvittaessa työterveyshuollon tukitoimenpiteisiin. Ongelmatilanteissa esimiehen tulee ohjata työntekijä savuttomuuteen työaikana. Turvallisuuden vaarantaminen ja/tai toistuva työehtojen laiminlyöminen voidaan tarvittaessa käsitellä toimintaohjeen työn vaatimusten ja työntekijän työkyvyn yhteensovittamiseksi –ohjeen pohjalta . Työnantaja voi käyttää työsopimuslain mukaisia sanktioita (TSL 7 luku 2 §).

5 ASIAKKAIDEN TUPAKOINTITOTTUMUKSET

Asiakkaiden tupakointitottumukset selvitetään. Potilasta/asiakasta kehoitetaan tupakoimattomuuteen. Jos potilas/asiakas haluaa, häntä tuetaan tupakoinnin lopettamisessa. Työyksiköillä tulee olla mahdollisuus saada koulutetulta henkilöltä apua tupakoinnin vieroitukseen liittyvissä asioissa. Tupakoinnin vieroitusmenetelmistä tulee olla materiaalia henkilökunnan, asiakkaiden ja vierailijoiden saatavilla.

Asiakkaan kotona tehtävän työn osalta pyritään neuvottelemaan savuttoman työtilan mahdollistaminen yhteistyössä asiakkaan kanssa.

Asiakkaat saavat myös ilmaiseksi nikotiinikorvaushoitoa hoidossa oloaikana ja sitä tulee heille tarjota tupakoinnin vaihtoehdoksi.

6 TIEDOTTAMINEN JA KOULUTUS

Työpaikan savuttomuudesta tiedotetaan sekä sisäisesti että ulkoisesti. Henkilökuntaa kannustetaan keskustelemaan työpaikan savuttomuudesta ja sen terveyttä edistävästä vaikutuksista. Henkilökunnalle on tiedotettu savuttoman Selänteen valmistelusta.

Henkilökunta: Kuntayhtymän johto antaa toimintaohjeet henkilökunnalle Selänne infoissa. Esimiehet tiedottavat ohjeista koko henkilökunnalle.

Asiakkaat/potilaat: Tiedottaminen tapahtuu kutsukirjeessä tai hoitoaikana. Tiedotteet ovat yleisesti nähtävissä Ppky Selänteen toimipaikoissa.

Kuntalaiset: Kuntalaisille tiedotetaan paikallislehdissä Savuton Selänne toiminnan alkaessa. Ppky Selänteen nettisivulla tiedotetaan savuttomuudesta.

Henkilökuntaa koulutetaan savuttoman työpaikan edistämisestä ja tupakasta vieroitushoidoista. Työterveyshuolto on aktiivisesti mukana henkilökunnan tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa.

7 SITOUTUMINEN

Peruspalvelukuntayhtymä Selänteen johto pitää tärkeänä tavoitteena savutonta Selännettä. Keväällä 2011 kuntayhtymähallitus nimesi Savuton Selänne –työryhmän valmistelemaan savuttoman Selänteen toteuttamista. Työryhmän vetäjänä toimii työsuojelupäällikkö/toimistos sihteeri Seija Kärkkäinen. Muut ryhmän jäsenet ovat: Terveempi Pohjois-Suomi –projektin projektipäällikkö Leena Ahola, talous- ja henkilöstöjohtaja Juha Uusivirta, työsuojeluvaltuutettu/astmahoitaja Arto Kankaanpää, vastaava työterveyshoitaja Merja Rautaoja, työsuojeluvaltuutettu Eija Kaketti ja aikuissosiaalityön johtava sosiaalityöntekijä Anita Laitinen.

Ohjelman seurannasta vastaa esimiehet ja työsuojeluhenkilöstö. Työryhmä huolehtii ohjelman tiedottamisesta, toteuttamisesta ja arvioinnista sovitulla tavalla. Savuttoman Selänteen onnistumiseen tarvitaan kuntayhtymän työntekijöiden sitoutuminen.

Tämä ohje on hyväksytty kuntayhtymähallituksen kokouksessa 19.5.2011.